

Správa z kongresu ukrajincov v Černoviciach

Stanislav Konečný, Spoločenskovedný ústav SAV, Košice, konecny@saske.sk

V dňoch 26.-29. augusta 2002 sa konal v Černoviciach, v centre rovnomennej oblasti Ukrajiny, piaty medzinárodný kongres ukrajincov, na ktorom sa zúčastnilo viac než 700 účastníkov z 24 krajín všetkých kontinentov. Na organizovaní veľkého, no veľmi dobre pripraveného podujatia sa podieľali Medzinárodná asociácia ukrajincov, Národná akadémia vied Ukrajiny a Černovická národná univerzita Jurija Fedkoviča za účinnej podpory Ministerstva školstva a vedy Ukrajiny, Ministerstva kultúry a umenia Ukrajiny, ako aj oblastnej a mestskej štátnej administrácie a samosprávy v Černoviciach.

Okrem slávnostného otvorenia a záverečného plenárneho zasadnutia, ktoré sa konali v Oblastnom hudobno-dramatickom divadle Olgy Kobylanskej, bola práca kongresu rozčlenená do 87 sekcií, ktoré prebiehali v jednotlivých objektoch univerzity. Pravda, okrem zasadnutí sekcií konali sa tiež tematické zasadnutia k parciálnym otázkam a okrúhle stoly k aktuálnym problémom. Priebeh kongresu riadil organizačný výbor vedený rektorom univerzity Mykolom Tkačom, plenárne zasadnutia viedol prezident Medzinárodnej asociácie ukrajincov (MAU) Mykola Žulynskij.

Najbohatšie zastúpenie účastníkov i príspevkov mala oblasť histórie, ktorá bola rozdelená do 46 sekcií, hoci veľkosťou a šírkou zamerania boli značne rozdielne. Bolo evidentné, že organizátori sa snažili zvládnuť veľký počet záujemcov i značnú rozptýlenosť tém. Tak sa napríklad stalo, že v 22. sekcii Ukrajinská diaspora: história a súčasnosť boli zahrnuté otázky ukrajinskej emigrácie, ukrajinských diaspór v Kanade, na severnom Kaukaze a v Čechách, ako i ukrajinských menšín v Poľsku a na Slovensku. Na druhej strane, špecifická problematika kozáctva bola pertraktovaná až v troch sekciách. Druhou najrozsiahljšou oblasťou bola literárna veda, ktorá bola rozdelená do 19 pracovných sekcií. Účastníci zo Slovenska boli v podstate rovnomerne zastúpení v oblastiach histórie, literatúry, jazykovedy a etnografie.

Veľmi pozitívnu stránkou kongresu bola skutočnosť, že v hlavných referátoch i v príspevkoch účastníkov v sekciách dominovala vecná stránka a veľká väčšina vystúpení tentoraz mala odborný, vedecký, nie vlastenecký charakter. Radikálne, nacionálne motivované stanoviská a menej tolerantné návrhy, ktoré občas zazneli, boli skôr výnimkou. V rámci diskusie celkom zaslúžene prevládali pozitívne hodnotenia organizačnej i odbornej stránky kongresu, odzneli však aj námety na presnejšie vymedzenie tém vystúpení, na zníženie počtu aktérov i na predĺženie periodicity konania kongresu zo súčasných troch rokov na štyri roky.

Z príležitosti kongresu uskutočnilo sa aj zasadnutie Medzinárodnej asociácie ukrajincov, na ktorom bol zvolený nový výbor tejto organizácie. Novým prezidentom MAU sa stal Mark von Hagen z USA, generálnym tajomníkom Jaroslav Hricak z Lvova. Členkou výboru sa stala aj zástupkyňa Asociácie ukrajincov Slovenska doc. PhDr. Lubica Babotová, CSc., vedúca Katedry ukrajinského jazyka a literatúry Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity. Organizátori kongresu na 30. augusta 2002 pripravili pre všetkých účastníkov exkurziu do mesta Chotin spojenú s konferenciou "1000 rokov Chotina" a do historického mesta Kamenec Podolský v Chmelnickej oblasti.